

EYLÜL
2017

SEKTÖREL DEĞERLENDİRME RAPORU

Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği

eib EGE
İHRACATÇI
BİRLİKLERİ

EGE İHRACATÇI BİRLİKLERİ

Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği

EYLÜL 2017 AYLIK İHRACAT RAPORU

TÜRKİYE GENELİ DURUM:

2017 yılının Ocak – Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine tüm sektörlerdeki toplam ihracatımız % 10,6 artışla 114,6 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde, Tarım sektörü ihracatımız % 4,4 artışla 14,8 milyar \$ olurken, Sanayi sektörü ihracatımız % 12,3 artışla 88,4 milyar \$, Maden sektörü ihracatımız ise % 29,4 artışla 3,4 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. zeytin ve zeytinyağı, %72,7 artış ile toplam ihracat kalemlerinde %0,2 oran ile yer almıştır.

Tablo 1: Türkiye Geneli İhracat (Ocak- Eylül) (bin \$)

SEKTÖRLER	2016	2017	Değişim ('17/'16)	Pay (17) (%)
I. TARIM	14.232.206	14.856.409	4,4	13,0
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	9.866.188	10.041.032	1,8	8,8
ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI	129.268	223.270	72,7	0,2
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	1.337.029	1.628.063	21,8	1,4
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	3.028.989	3.187.315	5,2	2,8
II. SANAYİ	78.713.474	88.393.619	12,3	77,1
III. MADENCİLİK	2.697.582	3.489.747	29,4	3,0
T O P L A M (TİM*)	95.643.263	106.739.776	11,6	93,1
İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat	8.031.602	7.920.871	-1,4	6,9
T O P L A M (TİM+TUİK*)	103.674.864	114.660.646	10,6	100,0

Kaynak: Türkiye İhracatçıları Meclisi

Zeytin ve zeytinyağı ihracatımızın alt kalemlerine bakacak olursak en büyük payı miktar bazında %264 artışla 35 bin ton, tutar bazında %237 artış ile 138 milyon ABD\$ ihracat ile zeytinyağı gerçekleştirmiştir. Zeytinyağını 64 milyon ABD\$ ihracat ile siyah zeytin, 14,6 milyon ABD\$ ihracat ile yeşil zeytin ve 5,5 milyon ABD\$ ihracat ile prina yağı izlemektedir. (Tablo 2)

Tablo 2: ALT SEKTÖRLERDE İHRACAT (1 OCAK- 30 EYLÜL)

	Miktar (Ton)			Değer (1000 ABD\$)		
	2016	2017	Değ %	2016	2017	Değ %
Yeşil Zeytin	8.271	7.612	-8	18.014	14.611	-19
Siyah Zeytin	37.763	34.268	5	67.657	64.222	-5
Zeytinyağı	9.596	34.894	264	41.228	138.745	237
Prina yağı	874	2.698	234	2.231	5.506	147
TOPLAM	56.504	79.472	40	129.130	223.084	72

En fazla zeytinyağı ihracatı gerçekleştirilen ülke İspanya olmuştur. İspanya'yı ABD ve İtalya takip etmektedir.

Tablo 3: ZEYTİNYAĞI İHRACATINDA İLK 5 ÜLKE (1 OCAK-30 EYLÜL)

ÜLKE ADI	2016 MİKTAR (KG)	2016 TUTAR (\$)	2017 MİKTAR (KG)	2017 TUTAR (\$)	MİKTAR DEĞİŞİM %	TUTAR DEĞİŞİM %
İSPANYA	684.420	2.179.752	13.150.430	50.077.955	1.821	2.197
BİRLEŞİK DEVLETLER	2.299.081	8.515.036	9.117.217	36.268.792	297	326
İTALYA	163.760	514.392	3.199.950	11.837.203	1.854	2.201
SUUDİ ARABİSTAN	1.356.298	7.142.429	2.055.934	10.035.783	52	41
FİLDİŞİ SAHİLİ	514.100	1.752.224	973.145	4.080.232	89	133
Diğer	4.578.405	21.124.950	6.397.934	26.445.526	40	25
TOPLAM	9.596.064	41.228.783	34.894.610	138.745.490	264	237

Zeytinyağı ihracatımızda en fazla artış gösteren ülkeler sırasıyla, İtalya, İspanya ve ABD olurken, en fazla azalış gösteren ülkeler ise sırasıyla Yemen, Malezya ve Irak olmuştur.

Tablo 4: EN FAZLA ARTIŞ VE AZALIŞ GÖSTEREN İLK 3 ÜLKE (ZEYTİNYAĞI)

Değer (bin \$)			
	2016	2017	% değ.
Artış gösteren ülkeler			
İTALYA	514	11.837	2.201
İSPANYA	2.179	50.077	2.197
ABD	8.515	36.268	326
Azalış gösteren ülkeler			
YEMEN	921	114	-88%
MALEZYA	859	195	-77%
CİBUTİ	301	105	-65%

En fazla sofralık zeytin ihracatı gerçekleştirilen ülke Almanya olmuştur. Almanya'yı Irak, Romanya, ABD ve Birleşik Krallık takip etmektedir.

Tablo 5: SOFRALIK ZEYTİN İHRACATINDA İLK 5 ÜLKE (1 OCAK- 30 EYLÜL)

ÜLKE ADI	2016 MİKTA R (KG)	2016 TUTAR (\$)	2017 MİKTA R (KG)	2017 TUTAR (\$)	MİKTA R DEĞİŞİ M %	TUTAR DEĞİŞİ M %
ALMANYA	8.785.38 5	27.170.9 46	8.745.30 4	24.966.6 68	0	-8
IRAK	11.541.1 10	20.038.0 24	11.135.4 36	16.629.4 28	-4	-17
ROMANYA	5.613.99 5	7.821.54 3	5.074.27 3	6.585.39 8	-10	-16
BİRLEŞİK DEVLETLER	3.208.17 2	6.361.43 7	3.035.46 8	5.673.09 1	-5	-11
BİRLEŞİK KRALLIK	815.495	2.550.42 0	1.037.62 2	2.899.05 4	27	14
DİĞER	11.070.6 57	21.729.8 60	12.853.1 77	22.080.5 87	16	2

TOPLAM	41.034.8	85.672.2	41.881.2	78.834.2	2	-8
	15	30	79	25		

Sofralık zeytin ihracatımızda en fazla artış gösteren ülkeler sırasıyla, İtalya, Avustralya ve Kanada olurken, en fazla azalış gösteren ülkeler ise sırasıyla İran, Belçika ve Makedonya olmuştur.

Tablo 6: EN FAZLA ARTIŞ VE AZALIŞ GÖSTEREN İLK 3 ÜLKE (SOFRALIK ZEYTİN)

	Değer (bin \$)		
	2016	2017	% değ.
Artış gösteren ülkeler			
İTALYA	2,3	284	12342
AVUSTRALYA	649	1.484	128
KUVEYT	100	222	122
Azalış gösteren ülkeler			
İRAN (İSLAM CUM.)	1.275.855	66.283	-95
YUNANİSTAN	191.418	90.894	-53
MAKEDONYA	356.658	176.581	-50

EİB GENELİ DURUM:

2017 yılının Ocak – Eylül döneminde bir önceki senenin aynı dönemine tüm sektörlerdeki toplam ihracatımız %5 artışla 8,5 milyar \$ olarak gerçekleştirmiştir. Bu dönemde, Tarım sektörü ihracatımız %2 gerilemeyle 3,1 milyar \$ olurken, Sanayi sektöründe %8 artışla 4,7 milyar \$, Maden sektöründe ise %17 artışla 656 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 7: EİB GENELİ İHRACAT (1 Ocak – 30 Eylül)

Sektörler	2016 (ABD\$)	2017 (ABD\$)	DEĞ%
Tarım	3.210.346.953	3.140.754.335	-2%
Zeytin ve Zeytinyağı	81.040.521	176.244.550	117%
.II. SANAYİ	4.333.799.626	4.698.013.410	8
Madencilik	562.069.206	655.894.584	17%

Toplam	8.106.215.786	8.494.662.330	5%

Bölgemiz zeytin-zeytinyağı ihracatına alt sektörler bazında bakıldığında, zeytinyağının değer bazında %273'lük artışla 132 milyon ABD\$ ihracatla ilk sırada yer aldığını görüyoruz. Zeytinyağını yaklaşık 31 milyon ABD\$ ihracat gerçekleştirilen siyah zeytin takip etmektedir. Yeşil zeytin ihracatımızda değer bazında %21'lik düşüş ile 8,3 milyon ABD\$ olarak gerçekleşmiştir. Son olarak %303 artış ile prina yağı ihracatımız 4,5 milyon ABD\$ olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 8: EİB ALT SEKTÖRLERDE İHRACAT (1 OCAK-30 EYLÜL)

	Miktar (Ton)			Değer (1000 ABD\$)		
	2016	2017	% Değişim	2016	2017	% Değişim
Yeşil Zeytin	5.299	4.971	-6	10.640	8.379	-21
Siyah Zeytin	19.347	21.249	10	31.425	30.953	-2
Zeytinyağı	8.877	33.090	273	37.768	132.274	250
Prina yağı	413	2.317	459	1.129	4.550	303
TOPLAM	33.936	61.627	82	80.962	176.156	118

Türkiye geneli ihracatla paralel olarak, Bölgemizce en fazla zeytinyağı ihracatı gerçekleştirilen ülke İspanya olmuştur. İspanya'yı, ABD ve İtalya takip etmektedir.

Tablo 9: ZEYTİNYAĞI İHRACATINDA İLK 5 ÜLKE (1 OCAK-30 EYLÜL)

ÜLKE ADI	2016 MİKTAR (KG)	2016 TUTAR (\$)	2017 MİKTAR (KG)	2017 TUTAR (\$)	MİKTAR DEĞİŞİM %	TUTAR DEĞİŞİM %
İSPANYA	684.420	2.179.752	13.150.430	50.077.955	1.821	2.197
BİRLEŞİK DEVLETLER	2.237.114	8.158.502	9.088.703	36.115.064	306	343
İTALYA	163.760	514.392	3.199.950	11.837.203	1.854	2.201
SUUDİ ARABİSTAN	1.173.454	6.378.824	1.407.808	7.708.869	20	21

FİLDİŞİ SAHİLİ	514.100	1.752.224	966.320	4.049.224	88	131
DİĞER	4.104.287	18.785.235	5.277.045	22.485.961	29	20
TOPLAM	8.877.135	37.768.930	33.090.256	132.274.275	273	250

Bölgemiz zeytinyağı ihracatında en fazla artış gösteren ülkeler İtalya, İspanya ve ABD olurken, en fazla azalış gösteren ülkeler ise sırasıyla, Yemen, Malezya ve Azerbaycan-Nahcivan olmuştur.

Tablo 10: EN FAZLA ARTIŞ VE AZALIŞ GÖSTEREN İLK 3 ÜLKE (ZEYTİNYAĞI)

Değer (bin \$)			
	2016	2017	% değ.
Artış Gösteren Ülkeler			
İTALYA	514	11.837	2.201
İSPANYA	2.179	50.077	2.197
BİRLEŞİK DEVLETLER	8.158	36.115	343
Azalış Gösteren Ülkeler			
YEMEN	745	89	-88
MALEZYA	842	195	-77
AZERBAJYCAN-NAHÇIVAN	203	56	-72

Bölgemiz sofralık zeytin ihracatında ilk sırada 12 milyon ABD\$ ile Irak yer almaktadır, Irak'ı 5,8 milyon ABD\$ ile Almanya, 5 milyon ABD\$ ile Romanya, 4,6 milyon ABD\$ ile ABD ve 2,8 milyon ABD\$ ile Bulgaristan takip etmektedir.

Tablo 11: SOFRALIK ZEYTİN İHRACATINDA İLK 5 ÜLKE (01 OCAK- 30 EYLÜL)

ÜLKE ADI	2016 MİKTA R (KG)	2016 TUTAR (\$)	2017 MİKTA R (KG)	2017 TUTAR (\$)	MİKTA R DEĞİŞİM %	TUTAR DEĞİŞİM %
IRAK	8.381.139	14.574.521	8.406.546	12.272.468	0	-16

ALMANYA	2.173.46 1	5.793.45 4	2.503.09 7	5.836.16 9	15	1
ROMANYA	4.027.85 8	6.057.43 5	3.694.33 0	5.047.51 6	-8	-17
BİRLEŞİK DEVLETLER	2.595.14 7	4.823.29 7	2.603.44 3	4.460.65 7	0	-8
BULGARİSTAN	4.051.95 5	3.066.39 0	4.166.49 2	2.785.28 8	3	-9
DİĞERLERİ	3.417.52 0	7.750.69 0	4.847.19 6	8.931.17 3	42	15
TOPLAM	24.647.0 81	42.065.7 86	26.221.1 04	39.333.2 70	6	-6

Sofralık zeytin ihracatımızda en fazla artış gösteren ülkeler sırasıyla, İtalya, Avustralya ve Ürdün olurken, en fazla azalış gösteren ülkeler ise, İran, Belçika ve Yunanistan olmuştur.

Tablo 12: EN FAZLA ARTIŞ VE AZALIŞ GÖSTEREN İLK 3 ÜLKE (SOFRALIK ZEYTİN)

Değer (bin \$)			
	2016	2017	% değ.
Artış Gösteren Ülkeler			
İTALYA	2,3	283	12300
AVUSTRALYA	265	1.064	302
ÜRDÜN	61	173	183
Azalış Gösteren Ülkeler			
İRAN	681	10	-98
BELÇİKA	128	25	-80
YUNANİSTAN	191	90	-58